

Vriezenveen

(Bron: www.twenterand.gemeentedocumenten.nl)

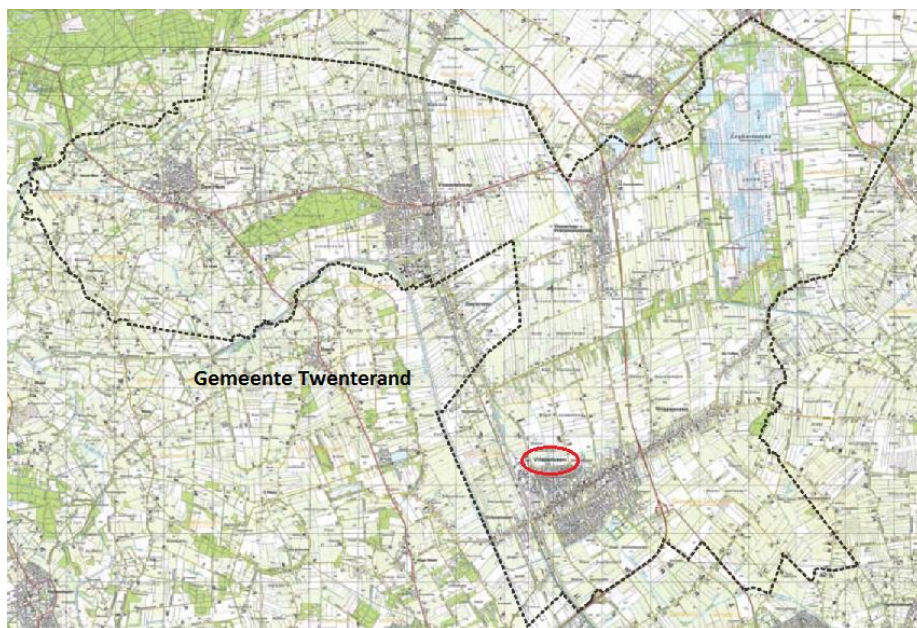
Introductie

In 2002 fuseerde de Overijsselse gemeente Vriezenveen met een aantal omliggende plaatsen tot de nieuwe gemeente Twenterand. Vriezenveen, een kleine 10 kilometer ten noorden van Almelo gelegen, vormt met ruim 12.000 inwoners verreweg de grootste kern van Twenterand.

Vriezenveen kent een interessante historie. Oorspronkelijk gebouwd als nederzetting voor geëmigreerde Friese veenkolonisten, werd het dorp in de 17e eeuw verwoest en opgebouwd op de huidige plek. Toen ontstond ook lintbebouwing die zo kenmerkend is voor het dorp; het bouwlint is maar liefst 6 kilometer lang, met diepe en smalle kavels. Pas na de Tweede Wereldoorlog werd er ook buiten het lint gebouwd en breidde de kern naar het zuiden en noorden uit. Tussen de nieuwbouwwijken in dit deel van het dorp en het traditionele bouwlint is geen samenhang.

Door de geïsoleerde ligging in het veen heeft Vriezenveen lang een eigen karakter kunnen bewaren, inclusief een uniek dialect. Toch sloten de Vriezenveners zich niet af voor de buitenwereld: in de 18e eeuw ontstond een bijzondere handelsrelatie met Sint Petersburg in Rusland, die zich zelfs uitstreckte tot het tsaristische hof. De voornaamste handelswaar was textiel, maar daarnaast ook luxe artikelen als tabak, koffie, aardewerk en cacao. Een aantal families in Vriezenveen werd zeer rijk door deze handel; enkele fraaie villa's in het dorp herinneren hier nog aan. In Sint Petersburg ontstond een kleine Vriezenveense kolonie, maar uiteindelijk kwamen de meeste handelaren noodgedwongen weer naar Nederland na de Russische revolutie.

Anno 2013 is Vriezenveen een aantrekkelijke woonplaats met uitstekende voorzieningen.

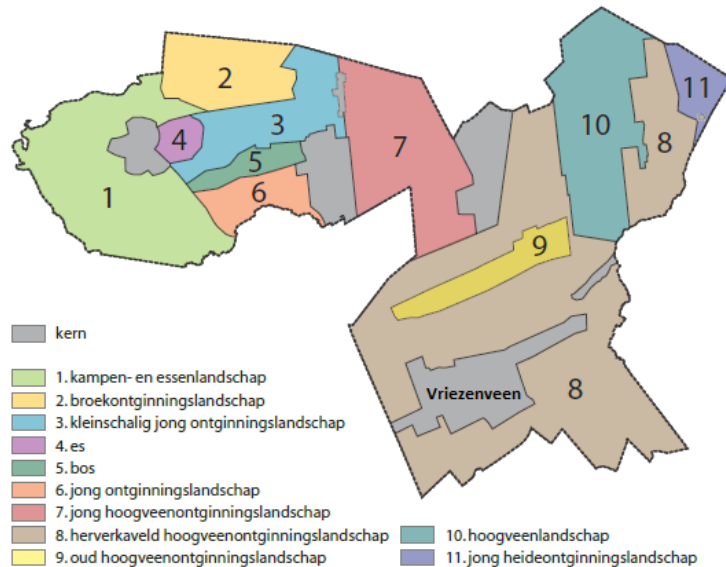
(Bron: *Structuurvisie Twenterand*, 2011)

Landschap

Vriezenveen is een dorp dat ontstaan is vanuit de veenontginning. Het buitengebied bestaat dan ook volledig uit hoogveenontginningslandschap, dat in de loop van de eeuwen (her)verkaveld is.

Landbouw is hier nog steeds een belangrijke economische sector, ook al wordt voor de gehele gemeente Twenterand verwacht dat tot 2020 ongeveer 60 agrarische bedrijven hun activiteiten zullen beëindigen.

Ten noordoosten van de kern Vriezenveen bevindt zich een uniek natuurgebied, de Engbertsdijksvenen, dat inmiddels deel uitmaakt van Natura 2000.

De landschappen van Twenterand

(Bron: *Structuurvisie Twenterand*, 2011)

Infrastructuur

Vriezenveen is goed bereikbaar over de weg. Langs het dorp, in noord-zuidrichting, loopt de N36.

Aan de zuidkant sluit deze autoweg bij Almelo aan op de N35 en aan de noordkant bij Ommen op de N34.

Vriezenveen heeft een eigen treinstation. Dit ligt aan de spoorlijn Hardenberg-Almelo, en wordt vooral gebruikt door forensen en scholieren van en naar Almelo. Rendabel is de spoorlijn niet, maar plannen om de lijn te sluiten zijn tot nu toe afgeketst.

Halverwege de 19e eeuw werd in Twente een aantal kanalen gegraven om de industriële bedrijvigheid in de regio te stimuleren. Een daarvan, het kanaal Almelo-De Haandrik, loopt pal ten westen van Vriezenveen. Op de oostelijke oever van dit kanaal is uiteindelijk een bedrijventerrein ontstaan. Het kanaal functioneert nu nog steeds, zowel voor beroeps- als voor de recreatieve vaart. In toeristische zin krijgt het kanaal waarschijnlijk een belangrijke opwaardering door het herstel van een kanaaltraject in Drenthe. Hierdoor ontstaat een ononderbroken vaarroute tussen Noord-Nederland en Noord-Duitsland, en de mogelijkheid van rondtochten door de noordelijke Nederlandse provincies.

Vaarwegen in Overijssel en Drenthe
 (Bron: www.consonantyachts.nl)

Gemeentelijk beleid

In 2011 verscheen de structuurvisie van de gemeente Twenterand. Hierin wordt Vriezenveen vooral aangemerkt als woon-werkkern. In het woningbouwprogramma voor Vriezenveen is tot 2030 nog ruimte nodig voor 100 woningen. In de structuurvisie zijn hiervoor twee zoeklocaties opgenomen, een ten noorden van Vriezenveen en een ten zuidoosten.

Over het buitengebied van Twenterand zegt de structuurvisie dat gestreefd moet worden naar een vitaal platteland dat plaats biedt aan werken (toekomstbestendige landbouw), landelijk wonen, levendig landschap en kwalitatief hoogwaardige recreatie.

Tussen Vriezenveen en Almelo bevindt zich een open zone die voornamelijk met landbouwgrond en losse boerderijen is ingevuld. De zone is belangrijk om Vriezenveen als zelfstandige kern in het landschap te herkennen. De gemeente Twenterand wil de openheid hier graag behouden, maar houdt passende ontwikkelingen niet tegen

In de landbouwsector is sprake van drie tendensen: bedrijfsbeëindiging (vrijkomende agrarische bebouwing), groei (schaalvergroting) en verbreding met een neventak.

Dit biedt kansen op sociaaleconomisch gebied. Startende ondernemers en bedrijven die het in verbreding zoeken, kunnen hun plek vinden in de Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB), mits passend binnen het VAB-beleid van de gemeente. Het is mogelijk de VAB te benutten voor bijvoorbeeld agro-toerisme (mini-campings, B&B's), kleinschalige agro-horeca (theehuis, terras), ambachtelijke niet-industriële bedrijvigheid (kaasboerderij, wijngaard), zorg, landgoederen, sociaal-culturele en educatieve doeleinden, op voorwaarde dat wordt voldaan aan de ruimtelijke kwaliteit. Hoewel de focus van Vriezenveen niet in de eerste plaats op toerisme en recreatie ligt, heeft het dorp op dit gebied wel een aantal sterke punten die beter benut kunnen worden. Allereerst is daar de historische lintbebouwing, waarvan het unieke karakter bewaard en waar mogelijk hersteld moet worden. Dit kan een grotere trekpleister in de regio vormen. Verder biedt de ligging aan het kanaal, zeker als er langere doorgaande vaarroutes komen, wellicht meer kansen dan er nu gecreëerd worden.

In 2014 wordt de voorbereiding van een nieuw Bestemmingsplan Buitengebied voor de gemeente Twenterand opgestart. Het oude bestemmingplan dateert uit 2005 en is aan herziening toe.

Ontwikkelingsgebied Oosterweilanden

Voor Vriezenveen Zuidoost is in februari 2005 een structuurvisie vastgesteld. Hierin wordt in vier punten de ontwikkeling van dit gebied aangegeven:

- Een nieuw bedrijventerrein voor Vriezenveen.
- Een rondweg ter ontsluiting van het nieuwe bedrijventerrein en ontlasting van de verkeersdruk op de oude hoofdweg in Vriezenveen.
- Een zandwingebied dat naderhand zal worden omgezet in een waterplas van ca. 100 ha. Deze zal aan één kant een (dag)recreatieve functie dienen te krijgen in de vorm van een zandstrand.
- Natuurontwikkeling.

De zandwinning strekt zich uit over een periode van 25 jaar. Voor het zandstrand moet eerst een aanzienlijk deel van de zandwinning zijn uitgevoerd (15 jaar) voordat er voldoende ruimte is ontstaan en daar door zwemmers veilig gebruik van gemaakt kan worden. Maar het is duidelijk dat dit gebied op termijn van toegevoegde recreatieve waarde zal zijn, niet alleen voor Vriezenveen, maar ook voor de regio.

Termijnvisie Vriezenveen

De gemeente Twenterand streeft naar een goede balans tussen enerzijds behoud en versterking van de landschappelijke kwaliteiten van de gemeente, en anderzijds het vitaal houden van dat landschap, dat nog steeds sterk leunt op de agrarische sector. Plannen ter ontwikkeling van het buitengebied die deze balans weten te vinden, zullen door de gemeente gestimuleerd worden.

Hieronder uit de Structuurvisie een overzicht van de ruimtelijke ambities van de gemeente Twenterand.

Bronnen en verdere informatie

- *Structuurvisie Twenterand*, 2011.

- *Wederopbouwgebied Vriezenveen. Landschapsanalyse, kwaliteiten en inspiratie.*

Landschap Overijssel, 2013.

(file:///C:/Users/Gebruiker/Downloads/Eindrapportage%20wederopbouwgebied%20Vriezenveen%20OLQ.pdf)

- <http://www.twenterand.nl/platteland>

- <http://www.twenterand.nl/vriezenveenzuidoost>

- <http://www.oosterweilanden.nl>

- <http://www.overijssel.nl/thema's/bereikbaar/varen-overijssel-0/projecten/kanaal-almelo/actueel/@171744/via-kanaal-almelo>